

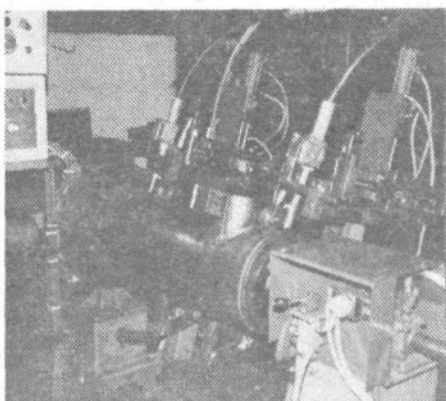
PREDSTAVLJAMO

Dobitnik prvomajske nagrade dela – Anton Maček

Teško je dobiti za pogovor človeka, ki večino svojega časa namenja inovativnemu delu, posebej še, če to delo opravlja z zanimanjem in seveda z veseljem. Anton Maček, delavec v Avtomontažnem TOZD-u grelnih naprav je našel čas za pogovor, čeprav so ga čakali poslovni razgovori, seja komisije za OD... Anton Maček je letos prejel prvomajsko nagrado poleg treh delavcev iz naše republike, to pa je tudi velika moralna nagrada za delavca Tovarne grelnih naprav.

Urico, dve sva se pogovarjala o njegovem delu, v delavnici pa mi je tudi pokazal, kaj vse so njegove zasluge za boljše delo v Avtomontaži.

Avtomat za varjenje tlačnih posod, ki ga je konstruiral Anton Maček.

Kje je bila vaša prva zaposlitev in kako so se ustvarjali pogoji za vaše inovativno delo?

Začel sem v Kovinski industriji na Igu. Takoj po odsluženem vojaškem roku pa sem se leta 1961 zaposlil v Avtomontaži v Šiški. Delal sem kot ključavničar in varilec. Po delitvi Avtomontaže na TOZDE sem pristal v Tovarni grelnih naprav.

V času, ko sem delal še v Šiški sem se ob delu tudi ves čas izobraževal, kar je bilo v mojem interesu, pa tudi v interesu DO.

Kakšno je bilo to izobraževanje? Inovatorji si predstavljamo včasih kot velike znanstvenike.

Od srednje strojne šole sem ob delu najprej nadaljeval na obratovodski šoli kovinarske smeri, opravil sem specializacijo za delovodjo in inštruktorja varjenja, opravil sem razne tečaje za varjenje, pa tudi pedagoški tečaj za uvajanje kovinarjev preko DDU.

Iz neposredne proizvodnje ste odšli na delo v razvojni oddelček. Kako ste z delom tu zadovoljni?

Prej sem vodil neposredno proizvodnjo, ko pa se je ustanovil razvojni oddelček sem začel delo tam. Organizacija teamskega dela v tem oddelku nam zagotavlja večjo kvaliteto dela. Izobražujemo mlajše kadre. Svoje znanje prenašam tudi na druge.

Vaše velike zasluge za TGN so inovacije. Kaj vse ste ob svojem rednem delu razvijali? Vseskozi je vodilo našega razvoja: »Vsak postopek ročno preizkusi, določi parametre

varjenja in to avtomatiziraj.« Iz tega izhajajo tudi moji inovativni predlogi.

Razvil sem namenski varilni aparat, ki je prirejen za naše proizvodne potrebe, pa tudi potrebe naših TOZD-ov. Uvajal sem nove postopke varjenja, ki so v svetu že znani. V proizvodnji sem uvajal plinske mešanice, ki so potrebne za zaščito pri varjenju. Prispeval pa sem tudi različne izboljšave pri delovnih napravah, ki so predvsem humanizirale delo. Vse to sem gradil na domačih materialih.

Kakšni so učinki teh vaših predlogov pri delu?

Z avtomatskim varjenjem se dosega večjo produktivnost, konstantno kvaliteto, poceni se proizvodnja, privarčuje energija, predvsem pa se izboljšajo pogoji dela delavcev. Na varilca direktno ne deluje ultravijolno sevanje, izpušni plini pri varjenju se odvajajo s pomočjo sesalnega sistema, tako da okolica ni onesnažena. Za delavca, ki dela pri stroju z avtomatskim varjenjem ne zahtevamo kvalifikacije, saj ta le streže avtomatu. Z boljšo ekologijo delovnega okolja pa je tudi manj nevarnosti za različna poklicna obolenja.

Kakšne so vspodbude za inovativno delovanje?

Sam sem izdelal različne izboljšave sprva brez drugih vzbud, saj me je samo zanimalo, kako bi se nekaj drugo opravilo še bolj racionalno. Kmalu so tudi drugi opazili, da je nekaj mojih predlogov koristnih, da se jih da uporabiti v praktičnem delu. V TGN-ju imamo sedaj inovativno službo, ki vzbudja delavce k inovativni dejavnosti. Odziv je dober in moram reči, da počasi le osvajamo miselnost, da je koristno, če tudi sam kaj razviješ in če ustvarjalno deluješ. Tudi vodstvo proizvodnje nam daje vso podporo. Prisiljeni smo delati kvalitetno in uvajati tujo tehnologijo če hočemo izvažati.

Predstavili smo vaše delo v TGN-ju, ki se marsikdaj zavleče tudi popoldan. Kako pa kot predsednik KK SZDL v lški vasi lahko združujete tako pomembno funkcijo z delom?

Pred štirimi leti, ko sem prevzel to dolžnost sem opozoril na to, da bomo v krajevni skupnosti tudi morali teamsko delati. Na področju razvoja in opremljenosti krajevne skupnosti smo veliko dosegli.

Te samoupravne dolžnosti navadno opravljam ob večerih in za vikende, ko imamo na vasi največkrat sestanke in akcije. Obenem sem aktiven tudi v ZRVS, tako da mi tudi to vzame nekaj časa.

Kdaj pa je čas za družino?

Ob prostem času dograjujem hišo, ukvarjam se s fotografiranjem, čas, ki ga namenjam družini pa je zelo vprašljiv.

Navadno na zaključku takega intervjuja ne vprašam govornika, kakšni so njegovi cilji za vnaprej, vendar pa me je tov. Maček tokrat prepričal, da so njihovi plani tako pomembni, da bi lahko tudi o njih nekaj rekli. Kakšni so?

Planiramo robotizacijo proizvodnje, uvajanja tehnike varjenja z roboti. V ta namen sem že razvil varilno pištolo, ki je prirejena za avtomate. Nameravamo pa tudi razviti okolje v katerem naj bi robot delal.

DARJA ERHATIČ

SVEČANA SEJA DELAVSKEGA SVETA DO ILIRIJA-VEDROG

Najuspešnejša inovatorja – Stane Šubelj in Dušan Simčič

V počastitev 27. aprila praznika občine Ljubljana Vič-Rudnik in 1. maja, praznika dela smo v Iliriji-Vedrog 10. maja podelili na slavnostni seji delavskega sveta delovne organizacije priznanja najuspešnejšim inovatorjem.

Slavnostni seji so prisostvovali poleg predstavnikov samoupravnih organov tudi predstavniki sindikata, vodilni in vodstveni delavci, inovatorji Ilirije-Vedrog in vabljeni predstavniki družbeno političnih organizacij občine Ljubljana Vič-Rudnik.

Sejo je vodil predsednik delavskega sveta delovne organizacije, ki je v svojem uvodu poudaril, da je Ilirija-Vedrog začela svojo inovativno dejavnost razvijati šele malo več kot pred letom dni, vendar je kljub temu že v letu 1984 dosegla res zelo dobre rezultate.

Vodja oddelka za organizacijo, katerega naloga je tudi pospeševanje in razvoj inovativne dejavnosti, pa je predsednika dopolnil še z naslednjimi podatki:

Inovativni dohodek Ilirije-Vedrog je bil v letu 1984 kar 4.500.000,00 din in od tega je bilo izplačanih nagrad inovatorjem 350.000,00 din. Zanimivo je, da je bilo v letu 1977-83 le 10 inovacijskih predlogov, da pa je število teh predlogov naraslo samo v letu 1984 na 26, en predlog je celo prijaven kot izum.

Predlogi prihajajo iz vrst vseh delavcev. Kljub doseženemu uspehu pa smo še vedno na začetku. Saj je potrebno premagati nevoščljivost in pridobiti množičnost in zanimanje ljudi. Sploh je premalo inovativnih predlogov od strokovnih služb. Mogoče je delavcem v strokovnih službah ovira njihova službena dolžnost in se zato ne morejo odločiti, da bi predlagali inovacijo.

Generalni direktor DO Ilirija-Vedrog pa je nadaljeval, da je prepričan v uspeh inovativne dejavnosti v Iliriji-Vedrog in da tudi pričakuje vse več rezultatov na tem področju. Boji pa se, da inovativna dejavnost v Iliriji-Vedrog še nekaj časa ne bo množična. Problem vidi namreč pri ocenjevanju predlogov s strani strokovnih služb, ki predloge ocenjujejo prepočasi in ne podajajo dovolj strokovno svojih mnenj. Strokovne službe tudi niso dovolj naklonjene predlogom. Vsi delavci v Iliriji-Vedrog bi se morali zavedati, da od koristnega in realiziranega inovacijskega predloga nima korist le inovator, ampak prav vsi delavci. Vendar denarna nagrada ni edina spodbuda za inovatorja. Treba jim je nuditi več, treba jim je nuditi moralno priznanja, ki jim bodo dala šele pravo veljavo.

Predsednik občinskega sveta ZSS Ljubljana Vič-Rudnik je nato dodal, da je taka slavnostna seja prva v naši občini. S tem seveda ne trdi, da v drugih delovnih organizacijah ne bi bilo inovator-

jev. Seveda so, samo nikjer jih do zdaj še niso počastili na tak način.

To pa je dokaz, da se v Iliriji-Vedrog zavedamo pravnega odnosa do inovatorjev in da jim resnično želimo dati odgovarjajoče mesto v družbi.

Predsednik odbora za inovativno dejavnost pri OS ZSS Ljubljana Vič-Rudnik pa je predsednika dopolnil s podatkom, da je Ilirija-Vedrog glede na višino inovacijskega dohodka v občini Ljubljana Vič-Rudnik v letu 1984 na 3. mestu.

Priznanja inovatorjem je izročil predsednik delavskega sveta DO Ilirija-Vedrog.

INOVACIJE

Priznanje »Inovator leta« je dobil Stanislav Šubelj, ki je v letu 1984 ustvaril s svojo inovacijo največji inovacijski dohodek in sicer kar 84,2 odstotkov vsega inovacijskega dohodka delovne organizacije. Plaketa »Inovator« pa je bila podeljena Dušanu Simčiču, ki je imel v letu 1984 največje število predlaganih in realiziranih inovacijskih predlogov.

Ves potek seje delavskega sveta je bil resnično slavnosten, vzdušje pa je bilo obenem tovariško in polno veselja. Vsi smo čutili, da je inovacijska dejavnost v Iliriji-Vedrog začela pridobivati tisto mesto, ki ji pripada. In na koncu smo imeli le eno misel. Napeti moramo vse sile, da bi postala inovacijska dejavnost v letu 1985 še bolj množična, da bi svoje predloge prispevali tudi tisti sodelavci, ki se do zdaj še niso odločili.

SAŠA BERNIK

KDO NE MARA DOBRIH IZVOZNIKOV

Jugoslavija je premajhna za Plutal

Aprila so zabeležili v Plutalu take izredne izvozne rezultate, da so za hip celo odpihali bojazni, da jim bo novi devizni zakon sesul večino težko vzpostavljenih poslov s tujino.

Navedimo najprej nekaj podatkov o aprilskem izvozu. Lani so v obravnavanem mesecu izvozili 10,1 milijonov navojnih zapork, letos pa 30,7 milijonov. V štirih mesecih skupaj pa lani 12,1 milijona, letos pa 55,3 milijona teh drobnih izdelkov iz aluminijaste pločevine. Kupci so bili letos pretežno iz Italije in Avstrije. Aprilski izvoz teh zapork je za 361 odstotkov večji od marčeveškega.

Pri kronskih zaporkah je april prav tako izstopajoč. Zabeležili so 18,3 milijone prodanih zapork na Dansko in v Italijo. To je za 205 odstotkov več kot lanski četrti mesec, ali za 118 odstotkov več kot marca letos. Kako težko so v Plutalu pričakovali ta uspeh, pa pove seštevek letošnjega izvoza kronskih zapork, ki je odstotkovno le za 3 odstotke večji od lanskega, v količini pa to pomeni skupaj 49 milijonov zapork. Pri taki številki, pa je že vsak odstotek povečanja velik uspeh.

Lidija Jurkovič iz izvoznega oddelka Plutala in delegatka za zbor združenega dela republiške skupščine je takole komentirala te rezultate: »Pri obeh izdelkih se izvoz enakomerno povečuje, kljub gospodarskim težavam po svetu. V Evropi pada potrošnja brezalkoholnih pijač in piva in v Italiji so npr. zaprli nekaj polnilnic Coca-Cole. Naše napredovanje v izvozu je rezultat dolgotrajnega vključevanja v mednarodno delitev dela in

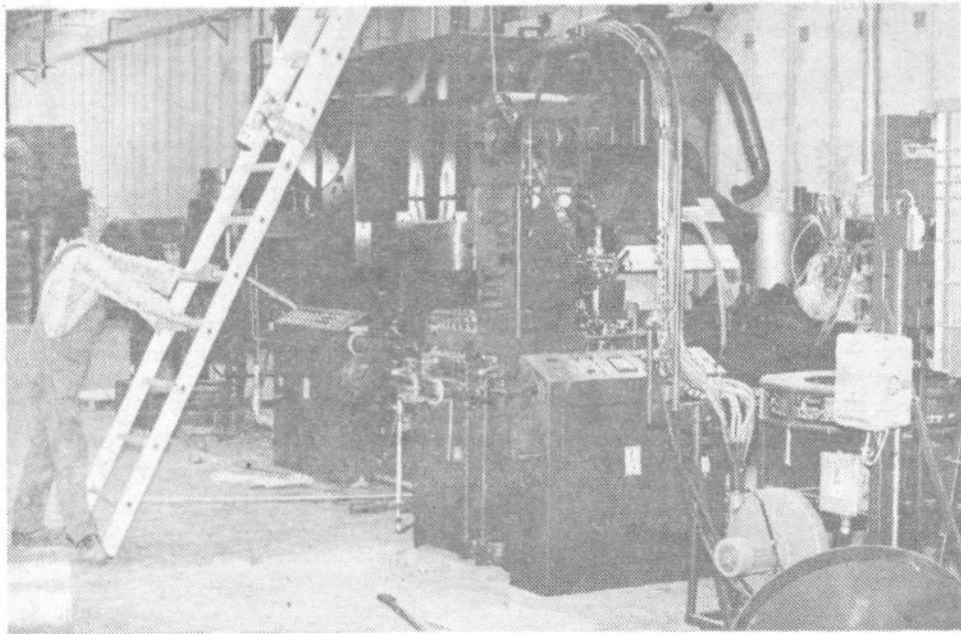
posledica stalne kakovosti izdelkov, spoštovanja dobavnih rokov in poznavanje aktualnih razmer na tujih tržiščih. Te reference nam obetajo celo nadaljnji porast izvoza, saj imamo nekaj poslov v zaključni fazi dogovora.

Zakaj tako poudarjam izvozne uspehe? V Jugoslaviji smo dobili velike zmogljivosti v proizvodnji zapork. Te pa so možne in pripravljene delati le za domače (republiške) trge. Mi bi morali hitro ustaviti stroje, če ne bi imeli naročil iz tujine.

Zato nas skrbijo določila, ki so zapisana v osnutku deviznega zakona. Ta bi s tečajem dinarja še zmanjšala spodbude za izvoz, izničile samoupravne sporazume med OZD porabnicami deviz in izvozniki in s tem celo najboljše izvoznike spravile pod finančno rdečo črto. Uvedle bi rade neuresničljive plačilne zahteve pri tujcih, ki že sedaj prosijo za 90 do 120 dnevne plačilne roke, mi pa hočemo uveljaviti plačilo v 60 dneh, kljub temu, da banke izpeljejo svoja opravila v 30 do 45 dneh. Izvoznikom bi odvzeli devize in z njimi gospodarili po načelu: jemlje, kdor more in ne kdor resnično rabi in še to celo brez odgovornosti za jemanje in za vračanje. Skratka, tak devizni zakon bi bil popolna potuha za tiste, ki delajo le za domače tržišče in velika ovira za izvoznike.

Zato odločno trdimo, da bi prinesel preveč poslabšanj v stanje in položaj izvoznikov, da bi lahko pristali nanj.

STANE JESENOVEC

V novi proizvodni dvorani so pričeli v Plutalu montirati nove linije za izdelavo navojnih zapork. Te bodo, ob dobri oskrbi z domačo aluminijasto pločevino, omogočile še nadaljne povečanje izvoza.